

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان:

**ارزیابی و اولویت‌بندی ذخایر ژنتیکی میگوها و
سایر سخت‌پوستان دارای قابلیت آبرزی پروری کشور از
جنبه‌های حفاظت و بهره‌برداری**

مجری:

الهام جرفی

شماره ثبت

۶۳۸۵۶

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان طرح/پروژه: ارزیابی و اولویت بندی ذخایر ژنتیکی میگوها و سایر سخت پوستان دارای قابلیت آبی پرووری کشور از جنبه های حفاظت و بهره برداری
کد مصوب: ۹۵۰۹۹۲-۹۵۰۳۶-۹۵۰۱-۹۵۰۷۵-۱۲-۷۴-۱۲۴۸
نام و نام خانوادگی نگارنده/ نگارندگان: الهام جرفی
نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرح های ملی و مشترک دارد): -
نام و نام خانوادگی مجری: الهام جرفی
نام و نام خانوادگی همکار(ان): عقیل دشتیان نسب، محمد متین فر، علی قوامپور
نام و نام خانوادگی مشاور(ان): -
نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -
محل اجرا: استان تهران
تاریخ شروع: ۱۳۹۵/۶/۱
مدت اجرا: ۳ سال و ۵ ماه
ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
تاریخ انتشار: سال ۱۴۰۲
حق چاپ برای مؤلف محفوظ است . نقل مطالب ، تصاویر ، جداول ، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است .

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسؤل / مجری»

طرح/پروژه: ارزیابی و اولویت بندی ذخایر ژنتیکی میگوها و سایر
سخت پوستان دارای قابلیت آبی پروری کشور از جنبه های
حفاظت و بهره برداری

کد مصوب: ۹۵۰۹۹۲-۹۵۰۳۶-۹۵۰۱-۹۵۰۷۵-۱۲-۷۴-۱۲۴۸

شماره ثبت (فروست): ۶۳۸۵۶ تاریخ: ۱۴۰۲/۴/۲۸

با مسؤلیت اجرایی سرکار خانم الهام جرفی دارای مدرک تحصیلی
دکتری در رشته شیلات است.

پروژه توسط داوران منتخب بخش زیست فناوری و فرآوری آبزیان در

تاریخ ۱۴۰۲/۴/۱۱ مورد ارزیابی و با رتبه متوسط تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در:

ستاد ■ پژوهشکده □ مرکز □ ایستگاه □

با سمت عضو هیئت علمی در موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

(ستاد- تهران) مشغول بوده است.

عنوان	«فهرست مندرجات»	صفحه
چکیده.....		۱
۱- مقدمه		۲
۱-۱- اهمیت مطالعه ذخایر ژنتیکی و حفاظت از تنوع زیستی		۲
۱-۲- مروری بر وضعیت ذخایر ژنتیکی آبزبان جهان مورد استفاده در تولیدات آبی پروری		۵
۱-۳- اهمیت مطالعه ذخایر ژنتیکی و تنوع زیستی آبزبان کشور		۷
۱-۴- حفاظت و بهره برداری ذخایر ژنتیک		۸
۱-۵- ایجاد بانک ژن		۹
۲- کلیات		۱۱
۲-۱- مروری بر وضعیت تولید جهانی و منطقه‌ای سخت‌پوستان دارای قابلیت آبی پروری		۱۱
۲-۲- وضعیت مطالعات صورت گرفته بر روی سخت‌پوستان ارزشمند آبی پروری کشور با تاکید بر مطالعات ژنتیکی ...		۱۲
۲-۳- مطالعات ژنتیکی انجام شده در ارتباط با سخت‌پوستان تجاری از لحاظ آبی پروری		۱۴
۲-۴- اهداف		۱۷
۳- روش تحقیق		۱۸
۳-۱- روش جمع‌آوری اطلاعات		۱۸
۳-۴- معرفی میگوها و سخت‌پوستان پرورشی کشور		۱۹
۴-۱- پراکنندگی میگوها و مناطق زیست		۲۰
۴-۲- چرخه حیات		۲۱
۴-۲-۱- گروه مهاجر یا سرگردان (Wandering Group)		۲۱
۴-۲-۲- گروه خزننده یا حفار (Burrowing Group)		۲۱
۴-۳- بیولوژی و اکولوژی گونه‌های میگوی خلیج فارس و آبهای ایران		۲۲
۴-۳-۱- تخم‌ریزی و تولید مثل		۲۳
۴-۳-۲- حرکت و مهاجرت		۲۴
۴-۳-۳- مناطق زیستی نوزادان		۲۴
۴-۴- مهم‌ترین گونه‌های تجاری میگو در صنعت آبی پروری کشور		۲۶
۴-۴-۱- میگوی ببری سبز <i>Penaeus semisulcatus</i>		۲۶
۴-۴-۲- میگوی موزی <i>Penaeus merguensis</i>		۲۷

۲۷	<i>Penaeus monodon</i> سیاه میگوی ببری ۳-۴-۴
۲۸	<i>Litopenaeus vannamei</i> میگو سفید هندی ۴-۴-۴
۲۸	<i>Litopenaeus vannamei</i> میگو سفید غربی ۵-۴-۴
۲۹	<i>Astacus leptodactylus</i> شاه میگوی آب شیرین ۶-۴-۴
۳۰	<i>Macrobrachium rosenbergii</i> میگوی آب شیرین ۷-۴-۴
۳۲	بحث و نتیجه گیری
۳۲	۱-۵- ارزیابی وضعیت فعلی ذخایر و تنوع ژنتیکی میگوهای ارزشمند در صنعت آبی پروری
۳۳	۲-۵- وضعیت گونه های میگوی موجود در ایران:
۳۶	منابع
۳۸	چکیده انگلیسی

چکیده

منابع ژنتیکی حیوانی نژادهای مختلف، گونه‌های متفاوت حیوانات هستند که در طی سالها و قرون با شرایط مختلف سازگار شده‌اند. تنوع ژنتیکی در طول زمان در حال تغییر است و میزان آن غیرقابل پیش‌بینی است. افت ذخایر ژنتیکی آبریزان اثرات منفی بر امنیت غذایی و توسعه اقتصادی داشته و در صورتی که هدف استمرار و پایداری منافع ناشی از منابع زنده آبریزان در جامعه انسانی است، لازم است که این منابع به خوبی مدیریت شوند. در رابطه با سخت‌پوستان و بالارخص میگو در کشور تهیه مولد از ارکان اساسی توسعه پایدار صنعت میگو و صنایع وابسته محسوب می‌گردد. سرمایه‌گذارانی کلان در صنعت میگو و کاهش آسیب‌پذیری صنعت در برابر انواع بیماری‌های میگوهای پرورشی، عدم اتکا به تکثیر و پرورش یک گونه خاص را الزامی کرده است. همچنین توجه بیشتر به گونه‌های بومی که مولدین آنها به راحتی قابل دسترسی بوده از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد. تهیه مولد از ارکان اساسی توسعه پایدار صنعت میگو و صنایع وابسته محسوب می‌گردد. علاوه بر این هزینه بالای تهیه مولد از خارج کشور، نیاز به دسترسی دائم به مولد رسیده، تقاضا در خصوص مولد در پی احداث سایت‌های جدید، دسترسی به مسائل فنی و علمی تولید مولد و فراهم شدن شرایط لازم به منظور فعالیتهای اصلاح نژادی میگو از مهمترین و ضروری‌ترین دلایل اجرای پروژه حاضر محسوب می‌گردد.

کلمات کلیدی: سخت‌پوستان، میگو، ذخایر ژنتیکی، تنوع ژنتیکی، حفاظت، بهره‌برداری